

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს

სკოპინგის დასკვნა N 21

09.03.2020

საერთო მონაცემები:

საქმიანობის დასახელება: პოლიეთილენ-ტერეფტალატის (PET) ბოთლების რეციკლირების (ნარჩენების აღდგენა) და პოლიეთერის ბოჭკოს საწარმოს მშენებლობა და ექსპლუატაცია;

საქმიანობის განმახორციელებელის დასახელება და მისამართი: შპს „პოლივიმი“, ქ. თბილისი, სულხან ცინცაძის ქუჩა 12, არასაცხოვრებელი ფართი N3-16;

საქმიანობის განხორციელების ადგილი: ქ. რუსთავი, მშვიდობის ქუჩის მიმდებარედ;

განაცხადის შემოსვლის თარიღი: 09.01.2020;

მონაცემები სკოპინგის ანგარიშის შემდგენელის შესახებ: შპს „გერგილი“.

ძირითადი საპროექტო მონაცემები

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით სამინისტროში შპს „პოლივიმის“ მიერ წარმოდგენილია პოლიეთილენ-ტერეფტალატის (PET) ბოთლების რეციკლირების (ნარჩენების აღდგენა) და პოლიეთერის ბოჭკოს საწარმოს მშენებლობისა და ექსპლუატაციის პროექტის სკოპინგის ანგარიში.

გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის 2019 წლის 13 აგვისტოს N 2-775 ბრძანების შესაბამისად გარდაბნის მუნიციპალიტეტში, სოფელ მარტყოფში შპს „პოლივიმის“ პოლიეთერის ბოჭკოს საწარმოს მშენებლობასა და ექსპლუატაციაზე გაცემულია გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება. ვინაიდან, მომიჯნავე ტერიტორიაზე ფუნქციონირებდა კვების მრეწველობის ობიექტი შპს „ჩირინა“, არასახიფათო ნარჩენების პირველადი გადამუშავების ხაზის მოწყობა გადაწყდა სხვა ტერიტორიაზე.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის თანახმად, საწარმოს მშენებლობა დაგეგმილია ქ. რუსთავში, მშვიდობის ქუჩის მიმდებარედ შპს „პოლივიმის“ საკუთრებაში არსებულ (28823 მ² ფართობის) არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთზე (ს/კ 02.07.01.389). საპროექტო ტერიტორიის ჩრდილოეთით 191 მეტრში განთავსებულია შპს „ფილიმასკა ჯის“ ტყავის ნაკეთობების საწარმო, აღმოსავლეთით 65 მეტრში შპს „თემა“ (ქიმიკოს მიმდებარედ), სამხრეთით შპს „ე უ ინვესტმენტ“, ხოლო დასავლეთით 380 მეტრში რკინიგზის ესტაკადა. საპროექტო ტერიტორიიდან უახლოესი განაშენიანება ფიქსირდება 1800 მეტრის დაშორებით. საპროექტო ტერიტორიის სიახლოვეს საცხოვრებელი სახლები განთავსებული არ არის.

საწარმო იმუშავებს წელიწადში 365 დღიანი 24 საათიანი სამუშაო გრაფიკით. თვეში დაგეგმილია 1240 ტ PET გრანულების და ფანტელების გადამუშავება, რისთვისაც საჭირო იქნება 1550 ტ ნედლეულის მიღება-გადამუშავება. პოლიმერების (PE/PP/PVC და სხვა) საწარმოში დაგეგმილია თვეში მაქსიმუმ 720 ტ ნედლეულის მიღება, რომლის

გადამუშავების შედეგად მიიღება თვეში 600 ტ პირველადი პროდუქტი. საწარმოში დასაქმებული იქნება 150 ადამიანი.

საწარმოს ექსპლუატაციის ეტაპზე გადასამუშავებელი ნედლეული შემოიზიდება ტერიტორიაზე ავტოტრანსპორტით და განთავსდება (დაპრესილი და შეფუთული ან ყრილის სახით) ატმოსფერული ნალექებისგან გადახურულ/დაცულ ტერიტორიაზე შემდგომი გამოყენებისთვის. საწარმოო პროცესში გამოყენებული PET ბოთლების შეგროვება მოხდება საქართველოს ტერიტორიაზე, ძირითადად დიდ ქალაქებში, როგორებიცაა თბილისი, ბათუმი და ა.შ.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, საპროექტო ტერიტორიაზე გათვალისწინებულია საოფისე შენობის, დაცვის ჯიხურის, ავტომობილების სადგომის, მცირე ზომის სატრანსფორმატორო კვანძის და ნედლეულის გარეცხვისთვის მცირე ბასეინის/სალექარის განთავსება. დაგეგმილია ტერიტორიის შემოღობვა.

საწარმოში მოეწყობა წარმოებისთვის საჭირო ორი შენობა. ერთ შენობაში განთავსდება გამოყენებული პეტ ბოთლების გარეცხვის ხაზი, ხოლო მეორეში PET ბოჭკოს საწარმოო ხაზი.

მეორადი PET ბოთლების გარეცხვის ხაზი მოიცავს შემდეგ ოპერაციებს: დაპრესილი ბოთლების გახსნა, ხელით დახარისხება (ფერის და მასალის მიხედვით სორტირება); დაჭეჭვა/დაქუცმაცება; მსუბუქი PE/PP ნაწილების გამოყოფა (ტივტივი); ცხელი წყლით რეცხვა (წებოსა და დამბინძურებლებისგან გაწმენდა); PVC მინარევებისგან გამოყოფა (ტივტივი და დასრესვა); ცივი წყლით რეცხვა/გავლება და გასუფთავება; ცენტრიფუგა (წყლის გამოყოფა ფანტელებისგან); სითბოს საშუალებით გაშრობა: სტანდარტულ დონემდე წყლის მოცულობის შემცირება და ბოლოს შეფუთვა (მზად არის მომდევნო ეტაპისთვის).

PET ბოჭკოს საწარმოო ხაზი მოიცავს შემდეგ ოპერაციებს: დანადგარში ისეთი ნედლეულის მიწოდება როგორცაა, PET ბოთლების ფენები, დაქუცმაცებული ნარჩენი ბოჭკოები, PET-ს თავდაპირველი ბურბუშელები/ნამტვრევები და ა.შ; კრისტალიზაცია (ნედლეულში კრისტალურობის მაჩვენებლის გაზრდა); გაშრობა: წყლის მოცულობის შემცირება სტანდარტულ დონემდე; ფორმის მიცემა: პოლიმერის დადნობა; ბოჭკოს დაწვნა: პოლიმერის დამდნარი მასის მყარი ძაფების გროვად გარდაქმნა; დაკონსერვება: ძაფების გროვის კონსერვირება; დაჭიმვა: მზრუნავ ცილინდრებში სამჯერ გაშვებისა და დამჭიმავ მოწყობილობაში მოხვედრის შემდგომ ბოჭკოები იძენენ სასურველ ფორმას; კომპრესირება: ბოჭკოების სწორი სტრუქტურის დახვეული ფორმატით შეცვლა; გაშრობა: ბოჭკოებში ახალი ტექსტურის ჩასმა სითბოს საშუალებით; ჭრა: ძაფების სასურველ სიგრძეზე დაჭრა და ბოლოს პრესით შეფუთვა: გადაზიდვის მიზნით ბოჭკოს შეფუთვა.

საწარმოში ბოთლების გარეცხვისთვის გამოყენებული იქნება კაუსტიკური სოდა (საჭიროების შემთხვევაში) და ჩვეულებრივი, საყოფაცხოვრებო საშუალებები. ბოჭკოს წარმოების ხაზში გამოყენებული იქნება სპეციალური ზეთები (Spin Finish), რომელიც არბილებს ბოჭკოს, რაც აუცილებელია სამომავლო წარმოებისთვის.

საწარმოს სარეცხი ხაზის წარმადობა იქნება დაახლოებით 2000 კგ/სთ. ხოლო ბოჭკოს წარმოების ხაზის წარმადობა არის 40 ტ/დღეში (24 საათის მუშაობის შემთხვევაში). ყველა

ძირითადი დანადგარი იმუშავებს ელექტროენერგიაზე, ხოლო გათბობისთვის მოხდება გაზის საწვავის სანთურების გამოყენება.

სასმელ-სამეურნეო წყალმომარაგება განხორციელდება შპს „რუსთავის წყალთან“ გაფორმებული ხელშეკრულების საფუძველზე, ხოლო ტექნოლოგიური მიზნებისთვის (ნედლეული გარეცხვა, დანადგარების გაგრილების სისტემა და სხვა) შპს „ბაზალტ ვაიბერის“ კუთვნილი ტექნიკური წყალმომარაგების სისტემიდან ხელშეკრულების საფუძველზე. წყალჩაშვება განხორციელდება ტერიტორიის მომიჯნავედ არსებულ საკანალიზაციო ქსელში.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, ბოჭკოს წარმოების პროცესში ხდება წყლის ცირკულაცია. რეცხვის ხაზში გამოყენებული წყლის ძირითადი ნაწილი სუფთავდება ნარჩენი წყლის დამუშავების სექციაში, რის შემდეგაც მოხდება მისი თავიდან გამოყენება. საწარმოო პროცესში გამოყენებული წყლიდან წარმოიშვება ტალახის მსგავსი მასა, რომლის მართვა მოხდება საქართველოს ნარჩენების მართვის კოდექსის შესაბამისად.

პროექტით გათვალისწინებულია სანიაღვრე წყლების მართვის სისტემის მოწყობა, რომელიც დაუერთდება ტერიტორიის მომიჯნავედ არსებულ საკანალიზაციო ქსელს შესაბამისი ხელშეკრულების საფუძველზე.

ნარჩენების წარმოქმნა მოსალოდნელია, როგორც საწარმოს განთავსებისას ასევე, დანადგარების მონტაჟისას. წარმოქმნილი სახიფათო და არასახიფათო ნარჩენების, მართვა მოხდება ნარჩენების მართვის კოდექსის შესაბამისად.

მშენებლობის ეტაპზე ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურება შესაძლოა მოხდეს სპეცტექნიკისა და სამშენებლო მანქანების ძრავებიდან გამონაბოლქვით; საშემდუღებლო საქმიანობისას შედეგებისას გამოყოფილი აეროზოლებით; მანქანების მოძრაობისას წარმოქმნილი მტვერით. ექსპლუატაციის პერიოდში, მოსალოდნელია ატმოსფერული ჰაერის უმნიშვნელო დაბინძურება. ხმაური მოსალოდნელია საწარმოს მშენებლობის პროცესში მძიმე ტექნიკის გამოყენებისას, თუმცა, პროცესი იქნება მოკლევადიანი. ექსპლუატაციის პერიოდში ხმაურით გამოწვეული ზემოქმედება არ იქნება მნიშვნელოვანი.

ნიადაგის/გრუნტის დაბინძურების ძირითადი წყაროები შეიძლება იყოს: მყარი და თხევადი ნარჩენების არასწორი მართვა, გამოყენებული ტექნიკიდან ნავთობპროდუქტების და სხვა დამაბინძურებლების გაჟონვა.

გაზმომარაგება ტერიტორიაზე დაგეგმილია სს „სოკარ გაზთან“ გაფორმებული ხელშეკრულების საფუძველზე. საწარმოს ტერიტორიის ელექტროენერგიით მომარაგებას განხორციელებს ადგილობრივი დისტრიბუტორი კომპანია.

ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე სამინისტრომ უზრუნველყო წარმოდგენილი სკოპინგის ანგარიშის განთავსება, როგორც სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე, ასევე ქ. რუსთავის მუნიციპალიტეტის მერიის ადმინისტრაციული ერთეულის საინფორმაციო დაფაზე. აღნიშნულ პროექტთან დაკავშირებით 2020 წლის 3 თებერვალს ქ. რუსთავის მერიის ადმინისტრაციული ერთეულის შენობაში გაიმართა საჯარო განხილვა. სკოპინგის ანგარიშის საჯარო განხილვას ესწრებოდნენ: საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს წარმომადგენელი, შპს „პოლივიმის“ წარმომადგენლები,

სკოპინგის ანგარიშის შემდგენელი კომპანიის „გერგილის“ და ქ. რუსთავის მერიის წარმომადგენელი. დამსწრე საზოგადოების მხრიდან პროექტთან დაკავშირებით შენიშვნები და მოსაზრებები არ გამოთქმულა. ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე, პროექტთან დაკავშირებით წერილობითი შენიშვნები არ ყოფილა წარმოდგენილი.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, შესწავლილ იქნა საპროექტო ტერიტორია. ჩატარებული სამუშაოების შედეგად მოხდა გარემოზე და ადამიანის ჯანმრთელობაზე მოსალოდნელი ძირითადი ზემოქმედების წყაროების, სახეებისა და ობიექტების იდენტიფიცირება.

სკოპინგის პროცედურის შედეგად განსაზღვრული და დადგენილი იქნა დაგეგმილი საქმიანობის გზშ-ის ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი. ასევე გზშ-ის პროცესში დეტალურად შესასწავლი ზემოქმედებები.

გზშ-ის ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი

1. გზშ-ის ანგარიშში უნდა მოიცავდეს „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მესამე ნაწილით დადგენილ ინფორმაციას;
2. გზშ-ის ანგარიშს უნდა დაერთოს „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მეოთხე ნაწილით განსაზღვრული დოკუმენტაცია;
3. გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს სკოპინგის ანგარიშში მითითებული (განსაზღვრული, ჩასატარებელი) კვლევების შედეგები, მოპოვებული და შესწავლილი ინფორმაცია, გზშ-ის პროცესში დეტალურად შესწავლილი ზემოქმედებები და შესაბამისი შემცირების/შერბილების ღონისძიებები;
- 3.1 გზშ ანგარიშში ხელმოწერილი უნდა იყოს იმ პირის/პირების მიერ, რომელიც/რომლებიც მონაწილეობდა/მონაწილეობდნენ მის მომზადებაში, მათ შორის, კონსულტანტის მიერ;
4. გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს:
 - პროექტის საჭიროების დასაბუთება;
 - პროექტის დეტალური აღწერა, ტექნოლოგიური ციკლის ყველა დეტალის გათვალისწინებით;
 - საწარმოს ტერიტორიის GIS კოორდინატები და shape ფაილები;
 - დაზუსტებული მანძილი საპროექტო ტერიტორიიდან უახლოეს საცხოვრებელ სახლებამდე, დასახლებამდე (სოფელი, ქალაქი), მდინარემდე და სხვა საწარმო ობიექტამდე;
 - ტერიტორიის მიმდებარედ და 500 მ-იანი რადიუსის მანძილზე არსებული ობიექტების შესახებ ინფორმაცია, დანიშნულების მითითებით;
 - საწარმოს ალტერნატივების ანალიზი (არაქმედების ალტერნატივა, განთავსების ადგილის ალტერნატივა, ტექნოლოგიური ალტერნატივები და შერჩეული ალტერნატივის დასაბუთება გარემოსდაცვითი თვალსაზრისით);
 - საწარმოს მშენებლობასთან დაკავშირებული საკითხების დეტალური აღწერა;
 - საპროექტო ტერიტორიაზე არსებული ინფრასტრუქტურული ობიექტების დეტალური აღწერა;
 - საწარმოს ძირითადი ფიზიკური მახასიათებლები (სიმძლავრე, მასშტაბი);
 - საწარმოს ტექნოლოგიური სქემა; პროდუქციის წარმოების ტექნოლოგიური პროცესის დეტალური აღწერა და ტექნოლოგიურ ციკლში გამოყენებული დანადგარების აღწერა (ტექნიკური პარამეტრები);

- გადასამუშავებელი პროდუქციის დასაწყობების შესახებ ინფორმაცია;
- მზა პროდუქციის დასაწყობების შესახებ ინფორმაცია;
- საწარმოს ნედლეულით მომარაგება, ტრანსპორტირების სქემა და ტრანსპორტირების პირობები;
- დასამუშავებელი ნარჩენების რაოდენობა, კლასიფიკაცია და წარმოშობა;
- ნარჩენების აღდგენის ოპერაციების კოდი ნარჩენების მართვის კოდექსის I და II დანართის მიხედვით;
- საწარმოო პროცესში გამოყენებული დანადგარების აღწერა და მათი წარმადობა;
- დასამუშავებელი ნარჩენების სახეობა, რაოდენობა, კოდი და დასახელება „სახეობებისა და მახასიათებლების მიხედვით ნარჩენების ნუსხის განსაზღვრისა და კლასიფიკაციის შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2015 წლის 17 აგვისტოს N426 დადგენილებით დამტკიცებული ნარჩენების ნუსხის მიხედვით;
- ექსპლუატაციის ეტაპზე წარმოქმნილი ნარჩენების რაოდენობის, სახეობის, სახიფათოობის მახასიათებლებისა და მათი შემდგომი მართვის საკითხების შესახებ ნარჩენების მართვის კოდექსის და მისგან გამომდინარე კანონქვემდებარე აქტებით დადგენილი მოთხოვნების გათვალისწინებით.
- ნარჩენების მართვის გეგმა;
- ნარჩენების დამუშავების პროცესში გამოყენებული ქიმიური რეაგენტების შესახებ ინფორმაცია (ასეთის არსებობის შემთხვევაში);
- ინფორმაცია საპროექტო ტერიტორიამდე მისასვლელი გზის შესახებ;
- დასაქმებული ადამიანების რაოდენობა მათ შორის ადგილობრივების წილი და სამუშაო გრაფიკი;
- საწარმოს სასმელ-სამეურნეო წყალმომარაგების შესახებ ინფორმაცია;
- სამეურნეო-საყოფაცხოვრებო წყლების მართვის საკითხი;
- სანიაღვრე წყლების მართვის საკითხი;
- საწარმოო პროცესში გამოყენებული წყლის გაწმენდის შედეგად წარმოქმნილი ნარჩენის (ტალახისებრი მასა) მართვის საკითხები;
- საწარმოო პროცესში გამოყენებული ბრუნვითი წყალმომარაგების სისტემის დეტალური აღწერა;
- საწარმოო პროცესში გამოყენებული წყლების მართვის საკითხები;
- სალექარის მოწყობის საკითხები: ტიპი, ტექნიკური პარამეტრები;
- სალექარში წყლის გაწმენდის ტექნოლოგია;
- სალექარში წარმოქმნილი ნარჩენის მართვის საკითხი;
- საწარმოს ფუნქციონირებისას შესაძლო ავარიული სიტუაციების აღწერა და მათი მართვის გეგმა;
- საწარმოს გენერალური გეგმა;
- საწარმოს ტერიტორიის საკუთრების ან იჯარის ხელშეკრულების დამადასტურებელი დოკუმენტაცია;

5. გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება გარემოს თითოეული კომპონენტისთვის და პროექტის განხორციელების შედეგად მოსალოდნელი ზემოქმედებების შეჯამება მათ შორის:

- ზემოქმედება ატმოსფერულ ჰაერზე საწარმოს ექსპლუატაციის დროს, გაფრქვევის წყაროები, გაფრქვეული მავნე ნივთიერებების სახეობები და რაოდენობა და სხვა.

- ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების პროექტი. სადაც ასახული უნდა იყოს: ატმოსფერული ჰაერის ფონური მდგომარეობა; ობიექტის ფუნქციონირებით გამოწვეული ზეგავლენა ატმოსფერული ჰაერის ხარისხზე, ასევე დადგენილი უნდა იყოს მავნე ნივთიერებათა გამოყოფის და გაფრქვევის წყაროები, ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეული მავნე ნივთიერებების შემადგენლობა, მათი რაოდენობრივი მაჩვენებლები და გაფრქვევის სხვა პარამეტრები;
- ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეულ მავნე ნივთიერებებზე მონიტორინგის განხორციელების საკითხები (ინსტრუმენტული გაზომვა, შესაბამისი მოწყობილობებით ონლაინ რეჟიმში გაზომვა და სხვა);
- **კუმულაციური ზემოქმედება 500 მ-იან რადიუსში არსებული ობიექტების გათვალისწინებით და ზემოქმედების შეფასება გარემოს თითოეული კომპონენტისთვის;**
- სუნის გავრცელებასთან დაკავშირებული ზემოქმედება და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ხმაურის წყაროები და მათი მახასიათებლები, ხმაურის გავრცელებით გამოწვეული ზემოქმედება, შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები; ხმაურის გავრცელების დონეების გაანგარიშება და მოდელირება;
- ზემოქმედება ზედაპირულ და მიწისქვეშა წყლებზე, შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ზემოქმედება ნიადაგის ნაყოფიერ ფენაზე;
- ბიოლოგიურ გარემოზე ზემოქმედება;
- ზემოქმედება და ზემოქმედების შეფასება სოციალურ-ეკონომიკურ გარემოზე, ინფორმაცია ჯანმრთელობასა და უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული რისკებსა და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებების შესახებ;
- ნარჩენების მართვის საკითხები, ნარჩენების წარმოქმნით და გავრცელებით მოსალოდნელი ზემოქმედება;
- ექსპლუატაციის ეტაპზე განსახორციელებელი მონიტორინგის გეგმა;
- ავარიულ სიტუაციებზე რეაგირების დეტალური გეგმა;
- სკოპინგის ეტაპზე საზოგადოების ინფორმირებისა და მის მიერ წარმოდგენილი მოსაზრებებისა და შენიშვნების შეფასება;
- გზმ-ის ფარგლებში შემუშავებული ძირითადი დასკვნები და საქმიანობის პროცესში განსახორციელებელი ძირითადი ღონისძიებები;
- საწარმოს განთავსების ტერიტორიის სიტუაციური სქემა (შესაბამისი აღნიშვნებით, ფოტო მასალა);
- ექსპლუატაციის ეტაპზე განსახორციელებელი შემარბილებელი ღონისძიებების გეგმა-გრაფიკი;

გზმ-ის ანგარიშში ასევე წარმოდგენილი უნდა იყოს:

- სკოპინგის ანგარიშში აღნიშნულია, რომ სარეცხი ხაზის წარმადობა იქნება დაახლოებით 2000 კგ/სთ, შესაბამისად გზმ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს აღნიშნული ხაზის დეტალური ტექნოლოგიური სქემა.
- ❖ **გზმ ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს ინფორმაცია სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული საკითხების შესაბამისად (ერთიანი ცხრილის სახით).**

დასკვნითი ნაწილი:

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით სამინისტროში შპს „პოლივიმის“ მიერ წარმოდგენილ პოლიეთილენ-ტერეფტალატის (PET) ბოთლების რეციკლირების (ნარჩენების აღდგენა) და პოლიეთერის ბოჭკოს საწარმოს მშენებლობისა და ექსპლუატაციის პროექტზე **სავალდებულოა გზმ-ის ანგარიში მომზადდეს** წინამდებარე სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის და წარმოსადგენი დოკუმენტაციის მიხედვით.